

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) ผู้วิจัยกำหนดกระบวนการและวิธีการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัย ประกอบด้วยประชาชนกลุ่มต่างๆ ที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 748 คน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1.1.1 กลุ่มแรก คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เลขานุการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่ปรึกษากองการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 8 แห่ง จำนวน 40 คน

1.1.2 กลุ่มที่สอง คือ สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 8 แห่ง รวมจำนวน 140 คน

1.1.3 กลุ่มที่สาม คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในตำบลต่างๆ ของอำเภอปาย รวม 66 คน

1.1.4 กลุ่มที่สี่ คือ ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในอำเภอปาย รวม 500 คน

1.1.5 กลุ่มที่ห้า คือ นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ และผู้อำนวยการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 2 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนกลุ่มต่างๆ ที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากประชากรแต่ละกลุ่มในเขตเทศบาลตำบลปาย ทั้ง 4 กลุ่ม รวมจำนวน 51 คน ดังนี้

1.2.1 กลุ่มแรก คัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำบลปาย จำนวน 4 คน

1.2.2 กลุ่มที่สอง คัดเลือกแบบเจาะจงจากสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำบลปาย จำนวน 12 คน

1.2.3 กลุ่มที่สาม คัดเลือกแบบเจาะจงจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ใน 5 หมู่บ้านของพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำบลปาย จำนวน 5 คน

1.2.4 กลุ่มที่สี่ คือ ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำบลปาย รวม 15 คน

1.2.5 กลุ่มที่ห้า คือ นายอำเภอ/ปลัดอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 คน และผู้อำนวยการท่องเที่ยวและกีฬาประจำอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยมีข้อคำถามแบ่งออกเป็น 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนในระยะ 15 ปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

- 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 2) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการเข้าถึง
- 3) สิ่งอำนวยความสะดวก ที่พัก และความปลอดภัย
- 4) กิจกรรมหรือนิทรรศการดึงดูดนักท่องเที่ยว
- 5) การมีส่วนร่วมของหน่วยงานการท่องเที่ยวและประชาชน

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่นของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

- 1) ด้านเศรษฐกิจ
- 2) ด้านสังคม

- 3) ด้านวัฒนธรรม
- 4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) ด้านการเมืองท้องถิ่น

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ความเห็นเกี่ยวกับสภาพการเมืองท้องถิ่นของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

- 1) การมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2) สภาพการแข่งขันทางการเมืองภายในพื้นที่
- 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการชนะการเลือกตั้งของกลุ่มการเมือง
- 4) ลักษณะความสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติ
- 5) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับสภาท้องถิ่น

ตอนที่ 5 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการลดผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อภูมิรัฐศาสตร์การเมืองท้องถิ่นของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

- 1) การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา การอนุรักษ์ การฟื้นฟูการท่องเที่ยว
- 2) การกำหนดข้อบัญญัติท้องถิ่นสำหรับการจัดการท่องเที่ยว
- 3) การขับเคลื่อนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ในการ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ผลกระทบเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว การเมืองท้องถิ่น และแนวทางการลดผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน แล้วนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ศึกษา

2.2.2 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอประธานและกรรมการวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

2.2.3 ปรับปรุง นำแบบสัมภาษณ์ที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้วิจัยขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทำหนังสือถึงกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์

3.2 ส่งหนังสือและนัดหมายสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว พร้อมแนบหนังสือขออนุญาตงานประสานงานจากบัณฑิตศึกษาไปให้กลุ่มบุคคลเป้าหมาย และนัดหมายเพื่อการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดทำข้อมูล

4.1.1 การจัดระเบียบข้อมูลจากการสัมภาษณ์ หลังจากเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแต่ละรายเสร็จสิ้นแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงและเชื่อมโยงเข้ากับข้อมูลของแต่ละคนเพื่อดูความสอดคล้องและความแตกต่างในแต่ละเรื่องหรือประเด็น

4.1.2 การจำแนกข้อมูล นำผลข้อมูลที่ได้ทำการเรียบเรียงที่เห็นถึงความสอดคล้องและแตกต่างแล้วมาจำแนกเป็นหัวข้อเพื่อให้ผู้วิจัยมีความสะดวกต่อการนำข้อมูลไปใช้สำหรับการวิเคราะห์ ทำการอ่านทำความเข้าใจ ทบทวนข้อมูล และพิจารณาข้อมูลในแต่ละประเด็น แล้วแยกประเด็นสาระต่างๆ ออกเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

วิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีเป็นกรอบในการวิเคราะห์ และตามวัตถุประสงค์การวิจัย ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ด้วยการเรียงความเพื่ออธิบายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ค้นพบในการวิจัย